

ВАРНАНСКИ ОБЩИНСКИ ВЕСТНИКЪ

Journal de la municipalité de Varna

Издава Варненската градска община — Organe officiel de la mairie de Varna.

Излиза двуседмично — редактира комитетът.

Цена 1 левъ

Абонаментъ за България:
за година — 50 лв.
за бмесеца — 30 лв.

ОБЯВЛЕНИЯ:
официални по 2-50 лв. на кв. см.
търговски — по споразумение

Всичко за вестника
се изпраща чрезъ кметството
— Варна.

БЮДЖЕТЪТЪ НА ВАРНЕНСКАТА ОБЩИНА за 1939 година

Следъ доклада по бюджетно-проекта за 1939 година на варненския кметъ г. Янко Мустаковъ, направенъ на 2 ноември 1938 год. предъ есенната сесия на Варненския общински съветъ, започнаха вече разискванията по бюджетно-проекта.

Избранниците на варненскитъ граждани и представителитъ на съсловията — на индустриалци, търговци, занаятчии, работници, кооперации и земеделски задруги, ще иматъ случая за втори пътъ да изпълнятъ своя голъмъ дългъ къмъ граждани и съсловия, които сж имъ дали доверително си и сж ги изпратили да коватъ тяхната съдба. Още единъ пътъ тѣ ще трѣбва да дадатъ своето ценно съдействие при разглеждането на бюджета.

Бюджетътъ на една община изразява и нейната политика. Общинскитъ съветници, сж вишата контролна властъ на общината, която имъ е дадена отъ закона. Тази властъ, общинскитъ съветници ще трѣбва да я използватъ само за благо на своитъ съграждани, избиратели и съсловия. И следъ завършване на тяхната отговорна и тежка служба, сь право да могатъ да заявятъ, че сж изпълнили дълга си къмъ тѣхъ.

Общината се стреми чрезъ бюджета си да създаде на своитъ граждани поминъкъ, грижи за опазване здравето имъ, подпомагане на беднитъ неджгави, болни, просвѣтно дѣло, поддържане на културни институти, благоустройство, чистота и пр.. Това сж били основнитъ линии при съставянето и провеждането на досегашнитъ бюджети. Такива сж основнитъ линии и при съставянето на бюджетно-проекта за 1939 година. Съставителитъ на бюджетно-проекта сж се помъчили дѣ намѣвятъ правилно разрешението на тѣзи голѣми въпроси.

Въ бюджета за 1939 година на Варненската община, представенъ за разглеждане въ общинския съветъ, сж предвидени въ голѣмата си частъ суми за по-горе изброенитъ мѣроприятия. Остава г. г. общинскитъ съветници да проучатъ бюджетно-проекта съ неговитъ отдѣлни параграфи и така подготвени да дадатъ своето съдействие при гласуванетоъ му.

Редакцията на „Варненски общински вестникъ“ пожелава на г. г. общинскитъ съветници ползотворна и дейна служба въ тяхната работа.

Варненски общински вестникъ

Посещението на „Емденъ“ въ Варна

Освещаване паметника на германските моряци отъ „У 45“

Кмета г. инж. Я. Мустаковъ чете на нѣмски речѣта си при полагање вѣнецъ на падналитѣ моряци отъ „У 45“
Германски офицери начело съ коменданта на кръстосвача слушатъ речѣта

На 12 ноември т. г. въ водитѣ на варненското пристанище хвърли котва германскиятъ кръстосвачъ „Емденъ“.

По случай гостуването кметътъ г. инж. Мустаковъ отправи позивъ къмъ варненското гражданство да вземе участие, както при пристигането на кръстосвача, така и при освещаването на паметника на загиналитѣ защитници на гр. Варна съ германския подводникъ „У 45“ презъ 1916 год.. Погребението на загиналитѣ германски моряци бѣ извършено презъ месецъ февруари 1936 год.. Въ позива си г. кмета инж. Мустаковъ припомня великата жертва на германския народъ и неговата храбра флота въ защита на нашия градъ и варненското гражданство презъ героичнитѣ години на европейската война. Позива си г. кмета завърши съ следния апелъ:

„Да се преклонимъ предъ, скъпата паметъ на героитѣ отъ „У 45“ защитници на Варна, да подчертаемъ още единъ пътъ нашата почитъ къмъ тѣхната скъпа паметъ и да изразимъ нашитѣ чувства за взаимно уважение и достойно приятелство между народитѣ на велика Германия и нашата малка, но скъпа родина България!“

Пристигането на крайцера „Емденъ“

Точно въ 9 часа преди обѣдъ на I мѣсто на Варненското пристанище акостира крайцера „Емденъ“. При навлизането въ залива отъ крайцера бѣха дедени 21 топовни гърмежи. Отговори брѣговата артилерия. При пристигането на кръстосвача на пристанището бѣха се стекли множество граждани. Първи поднесоха поздравления на коменданта на кръстосвача г. Веферъ — отъ името на общината — пом. кмета г. Димитровъ, представителътъ на пол. комендантъ, полицейския началникъ г. С. Панайотовъ, германския консулъ въ Варна г. Уль, германското военно аташе г. подполковникъ Брукманъ и германското военно въздухоплавателно аташе г. подполковникъ Райпелъ.

Официалнитѣ посещения

Отъ 10 до 12 часа комендантътъ на кръстосвача г. капитанъ I рангъ Веферъ направи официални посещения на началника на гарнизона г. генералъ-лейтенантъ Поповъ, на контра-адмирала г. Вариклечковъ, кмета г. Мустаковъ, полицейския комендантъ г. Германовъ и на командира на черноморската на Н. В. флотилия. Отъ 12:20 до 13:20 последователно официалнитѣ лица върнаха визитата на коменданта на кръстосвача.

Откриване паметника на германските моряци, начело съ военния министъръ г. генералъ Даскаловъ, началникъ-гарнизона г. генералъ Поповъ, кмета г. инж. Я. Мустаковъ и германскитѣ официални власти.

На 14 ноември по единъ тържественъ начинъ бѣ осветенъ и откритъ паметника на загиналитѣ моряци отъ подводника „У45.“ Релефа на паметника е художествено издѣланъ върху каменни блокове. Върху му надписъ **„задостойно изпълненъ дългъ отъ българската войска и флота“**. Надъ надписа е изработенъ германския

орелъ, разперенъ надъ бойното отличие—жельзъния кръстъ. Надъ тѣхъ е изработена трагичната дата, 6 XI 1916 год.“

Въ 10 часа около паметника заеха мѣста: министърътъ на войната г. генералъ майоръ Даскаловъ, началникътъ на варненския гарнизонъ г. генералъ лейтенантъ Поповъ, контъръ адмирала г. Вариклечковъ, германския пълномощенъ министъръ г. Рю мелинъ, комендантъ на „Емденъ“ кап. I р. Веферъ, кметътъ г. Мустаковъ, военнитѣ аташита, подполковникъ Брукманъ и Райпель, областния пол. началникъ г. Атанасовъ, пол. комендантъ г. Германовъ и др. Присѣтствуваха още една почетна рота германски моряци, също и една почетна рота български моряци.

Пастиръ Сивриевъ отслужи църковната служба. Хорътъ на „Морски звуци“ изпълни „Коль славенъ“ на нѣмски.

Откриването на паметника бѣ извършено отъ министра на войната г. генералъ Даскаловъ съ следнитѣ думи:

— Натоваренъ съмъ отъ Н. В. Царъ да бжда Неговъ представителъ и представителъ на правителството и войската на днешното траурно тържество.

Идвамъ да изпълня своя дългъ съ благоговение като войникъ, защото за единъ войникъ нѣма по-достойна смъртъ отъ тази на загиналитѣ моряци съ подводника „У-45“.

Тѣ загинаха като наши вѣрни съюзници, пазейки нашитѣ брѣгове. Тѣмко за това тѣ не ни сж чужди и тѣмко за това българското войнство имъ увѣковѣчава имената съ този пам тникъ, който ще остане за винаги една светиня, единъ скѣпъ споменъ за героизма на германски флотъ.

Положи вѣнецъ съ следнитѣ думи: „На нашитѣ вѣрни съюзници загинали въ изпълнение на своя дългъ полагамъ вѣнецъ отъ името на българската войска“.

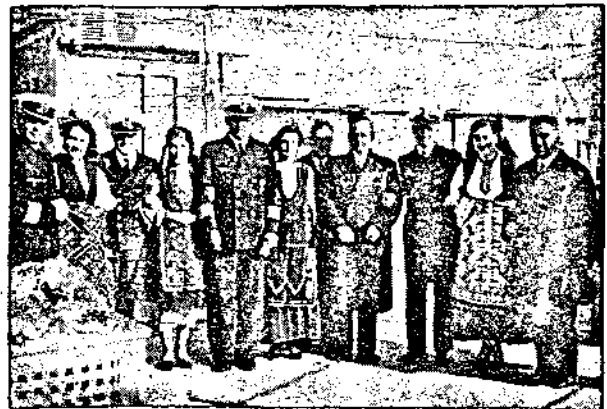
Втори положи вѣнецъ германския пълномощенъ министъръ г. Рюмелинъ. Също положиха вѣнци отъ името на флота контъръ адмирала г. Вариклечковъ, отъ шуменската областния пол. началникъ г. Атанасовъ, отъ името на гр. Варна кметътъ г. инж. Мустаковъ, който произнесе на нѣмски езикъ речъ. Разкошниятъ вѣнецъ на Варненската община направи отлично впечатление на всички присѣтствующи. Следваха следъ това вѣнци на: подполковникъ Брукманъ отъ името на германската войска, комендантъ на „Емденъ“ отъ името на германския флотъ, подполковникъ Райпель отъ името на германската авиация, отъ германското консулство консултътъ Улъ, и др.

Следъ това всички се отправиха за портала на казармитѣ на 8 п. полкъ. Положиха вѣнци отъ името на германския флотъ комендантъ на кръстосвача г. Веферъ и отъ името на германската войска военното аташе г. подполковникъ Брукманъ.

Третиятъ день отъ гостуването на германскитѣ

моряци премина въ разглеждане на околноститѣ на града. Тѣ посетиха „Златнитѣ пѣсци“, манастира „Св Константинъ“ и др.

Подаръкътъ на варненската община

Пом. кмета Г. Димитровъ, общинскитѣ съветници г. Б. Половъ и г. инж. Дервенски и девойки въ национални носии, между германски офицери на борда на кръстосвача при поднасянето подаръка на Варненската община.

На третия день отъ гостуването на германскитѣ моряци, варненскиятъ кметъ г. инж. Мустаковъ, сюрпризира гоститѣ съ подаръкъ. Пом. кметътъ г. Н. Димитровъ придруженъ отъ общинскитѣ съветници г. Б. Половъ и г. Дервенски посетиха комендантъ г. Веферъ и отъ името на общината поднесоха на офицеритѣ и моряцитѣ по една шайга грозде. Подаръка бѣ предаденъ съ кратка речъ отъ г. Димитровъ, на когото отговори г. комендантъ г. Веферъ. Девойки облѣчени въ национални носии поднесоха шайгитѣ на комендантъ г. Веферъ и офицеритѣ.

Приемътъ даденъ отъ кмета г. Мустаковъ

Въ разкошно декориранитѣ салони на Морското казино, кметътъ г. инж. Мустаковъ отъ името на варненската община даде голѣмъ приемъ. На една естрада бѣ поставенъ скулптуренъ релефъ изобразяващъ българския и германския войникъ въ служба за Родината презъ време на европейската война. На приема бѣха поканени всички офицери отъ кръстосвача „Емденъ“, офицеритѣ отъ Варненския гарнизонъ, и видни варненски граждани Домакинътъ на приема г. Мустаковъ презъ цѣлото време положи грижи за веселото прекарване на своитѣ гости. Изпълнени бѣха редица национални пѣсни.

На следующия день комендантъ на кръстосвача г. Веферъ даде също голѣмъ приемъ въ салонитѣ на кръстосвача. Присѣтствуваха: началникътъ на гарнизона г. генералъ Поповъ, контъръ адмирала г. Вариклечковъ, кметътъ г. Мустаковъ съ помощницитѣ си, пол. комендантъ г. Германовъ и много варненски граждани. Приема продължи до 7 часа при отлично настроение отъ страна на гоститѣ и германскитѣ моряци.

Кметътъ г. Мустаковъ подари на комендантъ г. Веферъ една отлична картина—изгледъ отъ околността на Варна.

Следъ седемдневно престояване кръстосвачътъ на 19 сутринята отпътува за Цариградъ изпратенъ отъ официални власти и гражданството.

ПОГРЕБЕНИЕ

На загиналите въ подводникъ У 45 германски моряци край българските брѣгове на Черно море.

Бумтятъ отмѣрено тимпани,
подематъ бойни барабани,
а флауто пици съ жаловенъ гласъ,
сърдце се кжса въ тозъ тжжовенъ часъ.

Божествената служба свърши,
ридания се давятъ въ сълзи. . . .
Прославя басъ героигѣ на вѣкъ,
а хоръ отпраща екѣтъ му далекъ:

„Юнаци, за родина свидна
паднахте вий съсъ честь завидна
въвъ бой далечъ отъ родния предѣлъ —
свещенъ заветъ е подвигѣтъ ви смѣлъ.

Светци, сърдцето ви не трепна,
коварна смъртъ катъ ви издебна
на дънъ море, далече отъ брѣга,
немилвани отъ майчина ржка.

Морето пѣе ваш'та пѣсенъ
на слънцето по сводъ небесенъ.
и пѣсенѣта испраща въ роденъ край —
оназъ земя, коя за явазъ бѣ рай.“

Гърмятъ тържествено тимпани,
следъ тѣхъ прибързватъ барабани.
Прославя басъ героигѣ на вѣкъ,
а хоръ отпраща екѣтъ му далекъ.

И дрезгаво кларнетъ нарежда,
катъ майка се надъ синъ навежда
и гали, гали милъ синовенъ ликъ,
въ скръбѣта си горда съ подвига великъ. .

Героигѣтъ — стълбъ на свободата,
живѣе вѣчно въвъ сърдцата,
и подвигѣтъ е неговий заветъ —
ще бждемъ ний герои въ своя редъ!

Ем. Мутафовъ

Откриване есенната сесия на

Варненския общински съветъ

Докладътъ на кмета г. инж. Янко Мустаковъ

Варненскиятъ общински съветъ откри есенната си редовна сесия на 31 октомврий. Кметътъ г. инж. Я. Мустаковъ произнесе следната речъ:

Господа общински съветници,

— Щастливъ съмъ да ви приветствувамъ по случай откриването на редовната сесия на Варненския общински съветъ.

Редовната есенна сесия трѣбва да се открие презъ месецъ октомври, за да се разгледатъ, както текущитѣ въпроси отъ управлението на общината, а така и най-вече за да се извърши и най-важната функция — гласуване бюджета на общината за идната година.

Преди да пристѣпимъ къмъ работа, азъ се ситамъ задълженъ да ви направя едно подробно изложение, да ви дамъ подробни освѣтления за работата на общината въ първитѣ 10 месеца на текущата година, работа, която се базираше, която се обслужваше отъ оная бюджетъ, който вие въ миналата редовна есенна сесия гласувахте.

Опитътъ, който имаме отъ упражнението на текущия бюджетъ, макаръ и въ първитѣ негови десетъ месеца, ще ни даде добри указания за она, което ще трѣбва да предвидиме, обмислиме и очертаемъ съ бждащата едногодишна програма за дейността на общината ни — бюджета за идна-

та година.

По случай свикването редовната сесия, която имамъ честь да открия въ настоящето заседание приветствувамъ ви още веднѣжъ и пожелавамъ на Варненския общински съветъ ползотворна и резултатна работа.

За свой дългъ съмъ считалъ всѣкога, а особено сега, когато сесията на общинския съветъ се свиква въ навечерието на тезоименния день на Н. В. Царицата, да отправя и тази година и особено да подчертая и отъ името на общинския съветъ, телеграмата за дългоденствие и щастлива бжднина на Н. В. Царицата.

Прочетена бѣ следната телеграма, която бѣ приета съ акламации отъ общинскитѣ съветници.

*Н. В. Царица Йоанна
Двореца Евксиноградъ*

Щастливъ съмъ отъ името на варненското гражданство, отъ страна на общинския съветъ, общинската управа и отъ мое име да подниса на В. В. най-почитателни поздравления и пожелания за дългоденствие и щастлива и радостна бжднина, по случай тезоименния день на В. В. за радостъ на ця-

лия царствующ оомъ и гордостъ и упование на цялокупния български народъ.

Кметъ: инж. Я. Мустаковъ

Следъ речта на г. кмета премина се къмъ набелязания дневенъ редъ. Гласуванъ бѣ допълнителенъ бюджетъ за 1938 год., който възлиза на 2,300,000 лв. приходъ и толкова разходъ.

По допълнителния бюджетъ се развиха дебати:

Д-ръ Недковъ: Не се съмнявамъ, че постоянно присъствие е обсъдило предвиденият въ настоящия допълнителенъ бюджетъ разходи, че ги е намѣрило целесъобразни и за това общинския съветъ е сезиранъ съ гласуването на тоя допълнителенъ бюджетъ.

По нататъкъ г. д-ръ Недковъ намира, за да се подпомогнатъ варненскитѣ граждани, ще трѣбва търговетѣ, които се произвеждатъ да се възлагатъ на варненскитѣ занаятчии, за да може по този начинъ се облекчи тѣхното бедствено положение, а съ това се създаде работа и на безработнитѣ занаятчии. Намира, че предвидената сума отъ 30,000 лв. за варненскитѣ бедни е малка.

Помощникъ кметътъ г. инж. **Куртевъ:** ще отговаря на г. д-ръ Недковъ защо въ настоящия допълнителенъ бюджетъ предвиждаме 30,000 лв. за нашитѣ бедни.

Ние имаме предвидени по редовния бюджетъ на общината голѣма сума за тази целъ, обаче бедствието на варненскитѣ граждани се засилва и за това се наложи тази сума да бѣде изразходвана напълно. Останаха два месеца отъ годината, бедствието се засили още повече за това предвидихме сумата отъ 30,000 лв. която ще бѣде достатъчно да се задоволятъ нужитѣ на беднитѣ варненски граждани за дребни суми. Очаква се да получимъ отъ фондъ „обществено подпомагане“ 120,000 лв., които ще раздадемъ въ форма на надници на нашитѣ безработни.

Следъ това поясни защо нѣкои търгове сж дадени на не варненски занаятчии. Като главна прѣчка изтъкна закона за Б. О. П.

Кметътъ инж. **Мустаковъ:** Азъ съмъ длъженъ да прибавя следното: когато се касае да се извърши една отъ голѣмо значение социална работа отъ общ. управление, вие ще имате случай да видите отъ отчетъ, който ще ви направя, какво варненската община е сторила, за да създаде на варненското безработно работничество и занаятчийство работа. Достатъчно е само да ви спомена цифрата на сумата по тази годишно бюджетно управление. Това сж 45 милиона лв.

Тази година сме при друго положение и азъ ви моля по този въпросъ да се изкажете и да препоръчате начинъ, за да можемъ и съ тази годишния бюджетъ да направимъ поне малко за създаване поминъкъ на варненското гражданство.

Ив. Ковачевъ: Условиата, при които живѣе варненския гражданинъ и срдствата необходими за издръжката му не могатъ да се сравняватъ съ жителитѣ отъ други градове.

Г. Ковачевъ повдигна въпроса главно за доставкитѣ дадени на не варненски занаятчии. Изтъкна бедственото положение на варненското занаятчийство и моли постоянното присъствие да си вземе отъ това актъ.

Следъ това кметътъ г. инж. **Мустаковъ** подложи на гласуване втория допълнителенъ бюджетъ, който бѣ приетъ отъ съвета. Гласувано бѣ и за-

силването на нѣкои параграфи.

Думата бѣ дадена на пом. кметътъ г. **Н. Димитровъ:** Бѣха направени постѣпки предъ Министерството на О. С. П. и Б. да се отпусне на О. С. Електроснабдяване, водоснабдяване и канализация заемъ отъ фонда „Електрификация“ въ размѣръ на 3,000,000 лв., който ще бѣде употребенъ за електрификация на града.

Съветътъ реши да се сключи заема.

Иванъ Мариновъ: Известно е бедственото положение на лозаритѣ. Липсата на сждове е голѣма. Наложително е да се иска отъ Министерството на финанситѣ да се измѣни законътъ за акцизитѣ, за да може лозаритѣ да изварятъ гроздето на ракии.

Петъръ Стояновъ: Този въпросъ и менъ е занимавалъ. Ако чакаме само на гроздоизноса сме винаги предъ изненади. Тукъ се създаде една кооперация за охлаждане. Намѣриха се хора, отидоха да интригуватъ и въпроса се изостави. Ако сжществуваше тази кооперация, при тази годишното намаление на гроздето щѣше тя да откупи ширата, най-малко по 4 лв. литъръ. Ето за това да замолимъ управителътъ на Б. З. К. банка за частъ по скорошното разрешение за създаването на тази хладилна кооперация.

Констан. Панайотовъ: Тази година реколтата е много голѣма. Отъ Варна износъ не можа да стане понеже сорта „димятъ“ не го търсятъ. До сега единствената лозарска кооперация закупува гроздето, но и нейнитѣ сждове се изпълниха. Необходимо е да се направи нѣщо за снабдяване, лозаритѣ съ сждове.

Борисъ Поповъ: Сподѣлямъ мислитѣ на всички прѣдговоривши. Позволявамъ си да повдигна и още единъ въпросъ. По силата на известенъ законъ има пълна забрана на нашитѣ земеделски произведения. Повдигамъ следния въпросъ.

Дирекцията на хранилищностъ купува зърнитѣ храни по опредѣлени цени, днесъ българското жито се котира на чуждитѣ пазари само по 1 лв. кгр., а варненското гражданство консумира хлѣба по 5 лв. Когато държавата продава житото по 1.20 лв. кгр. и губи голѣми суми, да се разреши на Варна житото да се смела и да се даде типовъ хлѣбъ по 2 лв. кгр. Моля почитаемиятъ общ. съветъ да се занимае съ този въпросъ.

Кметъ инж. **Я. Мустаковъ:** Констатацията по отношение на лозаритѣ е вѣрна и моля да се вземе решение да се помоли Министерството на финанситѣ да се разреши изваряването на ракиитѣ. По поводъ повдигнатия въпросъ отъ г. Поповъ, моля да бѣда натоваренъ да проуча въпроса.

Следъ това поради изчерпванена дневния редъ, кметътъ г. **Мустаковъ** закри заседанието.

Докладътъ на варнен. кметъ г. инж. Я. Мустаковъ, по бюджетно-проекта на Вари. община за 1939 год.

Второто заседание бѣ свикано 2 на ноемврий въ 5 часа следъ обѣдъ. Кметъ г. инж. **Мустаковъ** направи подробенъ докладъ по бюджетно-проекта на общината за 1939 год.

Уважаеми господа общински съветници, въ изпълнение на своя служебенъ и общественъ дългъ явявамъ се предъ васъ на рѣчка съ бюджетно-проекта на нашата община съ всички нейни подѣления за 1939 год. за да ви го представя съ не-

обходимитѣ пояснения за компететно обсъждане, зрѣло обмисляне и гласуване.

Вие сте призвани за втори път въ качеството на общински съветници да изпълните най-голямото и най-важно ваше задължение — да разгледате, проучите и гласувате бюджета на Варненската община за 1939 год.

Въ изграждането на новата държава, голѣма и важна роля, която се отдава да играе и българската община. Централната власт и гражданството сж насочили погледъ върху дейността на общинитѣ и сѣ право очакватъ голѣми и ползотворни резултати отъ тази дейностъ.

Стореното въ нашитѣ градове и села въ последнитѣ години намира справедливо признание въ срѣдитѣ на гражданството и то е неоспорвания и най-голямъ активъ на новото въ живота на нашата страна. Да се стреми за създаването на условия за по-добъръ поминъкъ на своето население, да се грижи за опазването на неговото здраве, грижи за подпомагането социално слабитѣ, беднитѣ и безработнитѣ, болни и неджгави, задължението за задоволяване нуждитѣ на просвѣтното дѣло, постройка училища, обзавеждането имъ съ пособия, поддържане на беднитѣ ученици, грижи за поддържане на културни институти и най-после грижи за благоустройство електроснабдяване, канализация, чистота и др. — всичко това сж голѣми неизчерпаеми задачи на общината, общинската управа и общинския съветъ.

Тѣзи задачи се очертаватъ въ рамкитѣ на ежегоднитѣ бюджети. Тѣхъ вие, господа общински съветници, създавате чрезъ спокойна и мъдра мисъл и дълбока загриженост поставяйки общественитѣ интереси и благо надъ всѣки личенъ интересъ и полза преизпълнена съ преданностъ къмъ своя градъ. Тази най-сжществена и важна грижа и задача въ управлението на българската община законодателятъ възлага на общинския съветъ.

Не мога да пропусна да спомена голѣмитѣ заслуги, които се падатъ на варненскитѣ общински дейтели още отъ преди войнитѣ, които правилно сж поставили за разрешение голѣми задачи, за водоснабдяване, канализация, електрификация и благоустройство на нашия градъ.

Господа общински съветници, като най-близки съподвижници на общинската управа, вамъ е добре известно колко много усилия и колко материални срѣдства трѣбваше да се вложатъ и презъ последнитѣ години за изграждане голѣмото дѣло на нашия градъ. Особено ползотворна е тази наша дейностъ и презъ настоящата година. Довърши се вече голѣмото дѣло по постройката на кланицата. Стойността ѝ възлиза — строителната частъ 20 милиона лв., а машинната 10,800,000 лв. или кржгло 31 милионъ лв. Довършенъ е вече окончателно и новия жельзъенъ мостъ. Довършватъ се и двата клона на шосето, за да се свърже града съ шосето Варна-Бургасъ.

Довършени сж сж вече и постройката на дветѣ училища „Митрополитъ Симеонъ“ и „Йорданъ Йовковъ“, както и гимнастическия салонъ. Въ скоро време тия училища ще бждатъ обзаведени, съ чинове и пособия.

Системното уреждане на градскитѣ улици — шосиране, китониране, павиране — се проведе

презъ изтеклата година въ границитѣ на разполагаемитѣ кредити. Дейността по залесяване на града и направа на градски паркове бѣ засилена. Разширението на градската водопроводна мрежа, продължи. Поржчани сж нови трѣби за около 15 клм. за около 3 милиона лв.

Въ с. Царево каптажитѣ за селския водопроводъ сж привършени. Сжщо и въ с. Галата. Въ с. Надежда ще се направятъ нѣколко чешми. Въ с. Звездица се правятъ каптажитѣ на две чешми. Строителнитѣ работи за довършване втория етапъ „Батова — Варна“ следватъ своя естественъ ходъ. Идния лѣтенъ сезонъ градътъ ще разполага съ още по-голямъ количество вода. Направиха се значителни разширения на градската канална мрежа. Значително бѣ подоброено електрическото освѣтление на улицитѣ и паркове. Строежътъ на далекопровода Варна — фара Галата е започналъ. Една частъ ще се отдѣли за електрифицирането на с. Галата.

И тази година бѣ сторено доста за подобрене службата „Чистота“. Кухнята, която бѣ устроена тази година за персонала на тази служба, изигра своята благотворна роля. Ежегодниятъ ремонтъ на училищнитѣ сгради се направи и тази година своевременно и добре. Утвърдени сж вече поемнитѣ книжа за постройка на новата теремична централа. Стойността ще възлиза на 25 милиона лв., а далекопроводитѣ за снабдяване съ енергия на придаденъ районъ къмъ Варненската електрическа централа ще струва около 10 милиона лева.

Използуването на временната трудова повинностъ даде най-добри резултати. Откупитѣ сж употребени за направа на градски улици. За довършване на градската канализация се работи непрекъснато. Създаде се вече изчерпателна програма за конкурсъ, за изработване на окончателенъ проектъ за цѣлата градска канализационна мрежа. Изработена е вече изчерпателна програма за архитектуренъ проектъ за бждещата общинска палата.

Презъ изтеклата година направиха се редица подобрения за приятното прекарване въ Варна на лѣтуващитѣ. Приведената широка пропаганда даде отличенъ резултатъ. Посещенията, особено отъ вътрешността на страната бѣха рекордни. Трѣбва дебело да подчертая похвалното становище на рестораторитѣ презъ изтеклия сезонъ, да не поискатъ ревизирането на нормировката. Тѣ ясно съзнаха, че едно такова тѣхно искане би нанесло сжкрушителенъ ударъ на реномето на нашия курортъ. Въ направление да се заинтересуватъ частнитѣ и обществени капитали за създаването на важни съоржжения на курорта Варна. Презъ изтеклата година развихме голѣма дейностъ. Валиднитѣ презъ изтеклия сезонъ намаления по Б. Д. Ж. и намалението на задължителния престой отъ 7 на 3 дни изигра благотворна роля. Изказвамъ за това голѣмата си благодарностъ къмъ г. министра на жельзъницитѣ и главната дирекция на Б. Д. Ж. Добритѣ пѣтица въ околноститѣ на Варна улесниха лѣтовницитѣ въ тѣхнитѣ разходки. За това изказвамъ благодарности къмъ г. министра на благоустройството.

Селско — стопански съборъ и българската мостренна изложба бѣха проведени при пълното участие на общината и резултатитѣ отъ тѣхъ, както материални, така и морални сж общо признати.

Зимната акция бѣше проведена много успѣшно. Резултата отъ дейността на Варненския народен театъръ е задоволителенъ.

Отъ друга страна смѣтаме за свой дългъ да отдамъ похвала за плодотворна, преданна и всеотдайна работа на цѣлия общински чиновнически кадъръ презъ 1938 год.

Постарахъ се до тукъ въ изложеното да почертая, макаръ съ едри цифри стореното отъ общинската управа презъ десетѣ месеца за 1938 год. Този прегледъ на стореното направихъ за да ви помоля при разглеждане на бюджета за 1939 год. да направитѣ необходимитѣ препорѣжки за дейността на общинската управа презъ идната година, препорѣжки, които ще се изразятъ въ гласуването на приходнитѣ параграфи на бюджета.

Господа общински съветници,

следъ казаното до тукъ азъ ще се спра и на нѣкои дани по самия бюджетно-проектъ, като ви моля следъ разглеждането му да го приемете параграфъ по параграфъ по възможностъ така както е съставенъ. Всѣки отъ васъ г. г. съветници има на рѣка бюджетната бланка и ще има възможностъ добре да я проучи. По приходната частъ сж предвидени да постѣпятъ редица такси и берии, данѣци и др., съ които общината ще посрещне своите нужди.

По голѣмо внимание при изработването и гласуване на бюджета сж представлявали предвиденитѣ разходи. Чрезъ тѣхъ винаги се е чертаела общинската програма. Разходитѣ сж разпредѣлени на нѣколко отдѣла.

Предвиденъ е кредитъ за доизплащане строжежа на новата кланица. Предвижда се суми и за постаментъ на паметника на Хаджи Димитъръ. Предвиденъ е кредитъ за направа на нови пѣтища, мостове и градини. Една сума отъ 900,000 лв. е предвидена за изплащането на очуждени мѣста и сгради. По изплащане на сключенитѣ заеми е предвидено 6,044,758 лв. За разходитѣ на общинскитѣ дългове е предвидено 5,000,000 лв., които дългове общината дължи къмъ разни частни лица и на държавата. Предвидени сж въ проекта и разходи, които общината ще трѣбва да направи за общественото подпомагане и благотворителностъ. Следъ това идватъ сумитѣ, които ще се употрѣбятъ за благоустройството и разхубавяването на курорта. И най-после трѣбва да се прибавятъ и разходитѣ на училищното настоятелство.

При това положение общата сума на бюджета — проекта, който ви представяме за 1939 год. възлиза на 65,887,642 лв. приходъ и толкова разходъ. Размѣрѣтъ на бюджетитѣ на отдѣлнитѣ общински стопанства възлизатъ на: О. С. П. за „електроснабдяване, водоснабдяване и канализация“ — крѣгло на 36 милиона лв., на О. С. „Варненски народен театъръ“ — около 2,700,000 лв. и на Общинската концесионна аптека — 900,000 лв.

Господа общински съветници,

желаехъ да бѣда кратъкъ, като се въздържахъ да навлизамъ въ подробноститѣ на съставения бюджетно — проектъ на общината за 1939 год. Запавамъ за себе си задължението да ви дамъ допълнителни обяснения, когато ще се разглежда бюджетътъ. Такива обяснения ще дамъ и въ бюджетарната комисия. Отправлямъ апелъ къмъ г. г. общ.

съветници, които ще взематъ участие въ бюджетарната комисия, а така сжщо и останалитѣ, въоръжени съ придобития вече опитъ и въодушавени отъ желанието да се гради *неуклонно дѣлото на Варна и благосъстоянието на жителитѣ на нашия любимъ градъ*, да вложимъ всички и опитъ и мъдростъ и амбиция при разглеждането на бюджетно-проектъ и на всички други въпроси свързани съ очертаването на едногодишната програма за предстоящата дейностъ на нашата сѣжа община въпроси за доброто и свѣтло бждаще на българската Черноморска Царица и за величието на България!

На работа, господа, дружно и неуморно за благоденствующа Варна подъ сѣжпий девизъ на нашия любимъ градъ „Расте и хубавѣе“.

Разискванията по бюджета

Разискванията по бюджета започнаха на 23 ноември. Въ заседанието думата бѣ дадена на общинскитѣ съветници: Ст. Станевъ, д-ръ Георгиевъ и Г. Люцкановъ говорившитѣ следъ като направиха подробни критики по бюджета дадохъ своитѣ препорѣжки по отношение на новия бюджетъ.

На първо мѣсто тѣ поискаха исканията да се направи възможното отъ централната властъ за облекчаване финансовото положение на общинитѣ. Изказаха се за по-голѣми икономии презъ новата година.

Въ заседанието на 24 сѣщия месецъ направиха критики общинскитѣ съветници г. д-ръ Н. Недковъ и Калайджиевъ. Г. Недковъ говори за индустриалнитѣ предприятия. Иска благоустройството да засегне и индустриалния кварталъ. Поиска курортната дирекция да бѣде наново възстановена въ отдѣлно стопанство. Г. Калайджиевъ говори за благоустройването на кв. „Аспарухозо“, а така сжщо и водоснабдяването на селата присѣдинени къмъ варненската община.

Въ заседанието на 25 сѣщия месецъ дебатитѣ по разискванията приключиха съ следнитѣ говоривши съветници: г. Ив. Мариновъ говори за благоустройването на крайнитѣ квартали. Апелира бюджета да бѣде приетъ, така както е представенъ отъ общинската управа. Представителтъ на работницитѣ г. В. Поповъ говори, че сумитѣ предвидени за стопански цели сж твърде малко. Обяви се противъ високитѣ глоби и иска общинската управа да намѣри начинъ за тѣхното премахване. Направи предложение да се увеличи надницата на работницитѣ отъ черния трудъ.

Кметътъ г. Я. Мустаковъ обяви, че критикитѣ сж приключватъ поради липса на записали се оратори. На край той даде подробни обяснения по повдигнатитѣ въпроси.

Избрана бѣ следната бюджетарна комисия: пред. пом. кмета г. Куртевъ и членове: П. Стояновъ, Ив. Мариновъ, инж. Дервенски, Ст. Станевъ, Хр. Теохаровъ, Ив. Ковачевъ и д-ръ Георгиевъ.

Бюджетарнитѣ комисии започна вече да преглежда бюджета. Следъ окончателното преглеждане на бюджета, той ще бѣде внесенъ въ общинския съветъ за второ четене.

Хубавата Недѣлка

Презъ време на турското робство случитѣ на заграбване на християнски моми и жени, дори и отъ длъжностни лица, за да бждатъ помохамеданчени, сж били нѣщо обикновено. Много отъ тѣхъ, за да запазятъ своята вѣра и честь завършвали своя животъ мъченически. Такава мома е известната въ Варна и Варненско подъ името „хубавата Недѣлка“, за която сжществуватъ и народни пѣсни.

Тукъ предаваме сведенията които събрахме за нея. Недѣлка е била българка, родомъ отъ гр. Тулча. Отличавала се е съ своята извънредна красота. Имала коса, която стигала до земята. Презъ време на кримската война, когато руситѣ превзели гр. Тулча, комендантътъ на Силистренската крепостъ отвлѣкълъ отъ Тулча хубавата Недѣлка, която била тогава 16—17 годишна девойка. Родителитѣ ѝ отчаяни пристигнали въ Варна да търсятъ помощъ за нейното издирване. Презъ това време Недѣлка е била укривана подъ строга охрана въ близкитѣ до Варна села: Ени-къой (Куманово) и М. Франга (Яребична). Родителитѣ ѝ, като пристигнали въ Варна, обърнали се за помощъ и покровителство къмъ тогавашния варненски гръцки митрополитъ Порфирий. Последниятъ се оказалъ безпомощенъ въ случая. Презъ онова време силни на деня се считали европейскитѣ консули. Ето защо м. Порфирий намислилъ, въ тоя случай да се прибѣгне до тѣхна помощъ. Той, наедно съ родителитѣ на Недѣлка, отишълъ при белгийския консулъ Емануилъ Тедески (семеиството Тедески произхожда отъ Марсилия. По народностъ сж евреи. Заселило се е въ Варна презъ 1837 год. Били двама брата, Емануилъ — Мариусъ Тедески и Адолфа — Салвадоръ Тедески. Последниятъ е билъ френски и австрийски консулъ. Предъ турскитѣ власти се ползували съ голѣмо уважение. Презъ време на възстанията сж оказвали голѣмо покровителство и на българии въ Варна, като сж ги спасявали и отъ бесилка). Следъ като се представили на Емануила Тедески и му изложили подробно за целта на тѣхното посещение, последниятъ дълбоко се възмутилъ отъ постѣпката на турския комендантъ и обещалъ своето застъпничество. Още веднага той облѣченъ въ официалната си униформа (последната се съхранява въ Варненския морски музей) посрѣдъ нощъ явилъ се при Али бей, комендантъ на варненската крепостъ. Като изложилъ предъ него целта на своето посещение, поискалъ цѣлата полиция да бжде вдигната на кракъ за издирване на похитителя. Това е било срещу рамазана, когато много трудно е презъ това време, особено презъ нощта да се разваля спокойствието на турскитѣ голѣмци. Цѣлата нощъ Емануилъ останалъ въ конака да чака резултата отъ издирването. Комендантътъ — похитителъ, за да прикрие следитѣ на Недѣлка, искалъ да я отвлѣче къмъ Русе, за да спечели време. Полицията успѣла да залови коларя, който билъ доведенъ въ конака и разпитанъ въ присъствието на Тедески. Коларътъ отначало отричалъ да знае къде се намира Недѣлка, опасявайки се за живота си, но когато му било обещано, че животътъ му е пощаденъ, той далъ сведения за нея. Тогавашния варненски комендантъ изпратилъ потеря по диритѣ на похитителитѣ, които щѣли да бждатъ настигнати между гореказанитѣ села, обаче, тѣ въ това време, като видѣли че не е възможно

повече да се укрива Недѣлка, убили я съ ножъ въ хресталацитѣ на гората. Потерята чула сърдце-раздирателнитѣ ѝ писъци, но я намѣрили вече мъртва, натоварили я на кола и я пренесли въ конака, гдето чакали м. Порфирий и консултътъ Ем. Тедески. На следния денъ било извършено погребението на мъченически загиналата Недѣлка извънредно тържествено. Отъ Балъка пазаръ (Рибниятъ пазаръ) до гръцката съборна църква „Св. Атанасий“ била наредена въ шпалиръ френска джандармерия съ голи саби. (Това е било презъ време на кримската война 1856 г.) На чело на погребалното шествие е вървѣлъ м. Порфирий съ цѣлото духовенство и многохиляденъ народъ. Въ църквата сж били събрани много офицери на чело съ коменданта, който билъ заелъ мѣсто до владишкия тронъ. Следъ опѣлото гръцкиятъ учитель Милтиядисъ прочелъ много трогателна и смѣла за времето си речъ на гръцки езикъ. Въ нея той описвалъ турскитѣ звѣрства и най-после като се обърналъ къмъ коменданта завършилъ съ следнитѣ думи: „Нека просвѣтена Европа да види въ защита на какви звѣрове е пратила отъ далечния западъ своитѣ чедя, да проливатъ кръвта си“. Щомъ Милтиядисъ завършилъ речта си единъ офицеръ му я взелъ отъ ржцетѣ. Тѣлото било погребано въ двора на църквата „Усп. Пресв. Богородици“.

Тукъ предаваме една частъ отъ турската пѣсенъ за хубавата Недѣлка, до колкото я запомнила една стара варненка:

Тулча чорбаджинъ бенъ биръ кѣзъ идъмъ
Хемъ нинеминъ, хемъ бабамънъ бенъ биръ назлъ
идъмъ

Тулчанънъ ичинде биръ мермеръ дирекъ,
Даада бовуланъ дживане даянмасъ юрекъ.
Дараджикъ йолларданъ сийдже гечилмесъ,
Онунъ аджи, татмж сую ичилмесъ,
Бана буну еденлеръ, ики киши иди:
Бири Исмаилъ калфа, бири хазнадаръ,
Бени сарж баирда йолдюлдилеръ,
Арабая пиндирдилеръ,
Варная индирдилеръ,
Сокакъ, сокакъ гездирдилеръ,
Ал канларъ акардж.
Джумле инсанъ бана бакардж.

ПРЕВОДЪ:

Азъ бѣхъ едно момиче на тулчанския чорбаджия
Хемъ на майка си, хемъ на баща си азъ бѣхъ

галено.

Вжтре въ Тулча (има) единъ мраморенъ стълбъ.
Въ гората на одушенъ младежъ сърдцето не

понася

Презъ тѣсни пѣтища добре не се минава
Неговитѣ горчици и сладки води не се пиятъ.
Това, което на мене направиха сж двама души:
Единиятъ Исмаилъ калфа, а другиятъ касиерътъ
Мене на жълтия баиръ ме убиха,
На колата ме качиха,
Въ Варна ме снеха.
Отъ улица въ улица ме разхождахъ
Червени кърви течаха,
Всички хора мене гледаха.

Въ честъ на тая мъченица, която пожертвувала живота си, за да запази своята вѣра и цѣло-мдрне, е наименована една улица въ града ни.

Архим. Иннокентий

